

Nationaal Archief
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

Archivering by Design, een andere kijk op digitaal archiveren

Erik Saaman
Gastcollege Archiefwetenschap UvA
8 april 2019

Wat doet het Nationaal Archief?

- Beheer en presentatie nationale collectie overheidsinformatie.
- Ondersteuning overheden en archiefinstellingen bij het archiveren van hun eigen collectie informatie.

Kwis: missie van het Nationaal Archief?

- Het is onze missie om informatie te organiseren en universeel toegankelijk en bruikbaar te maken.
- Wij dienen ieders recht op informatie.

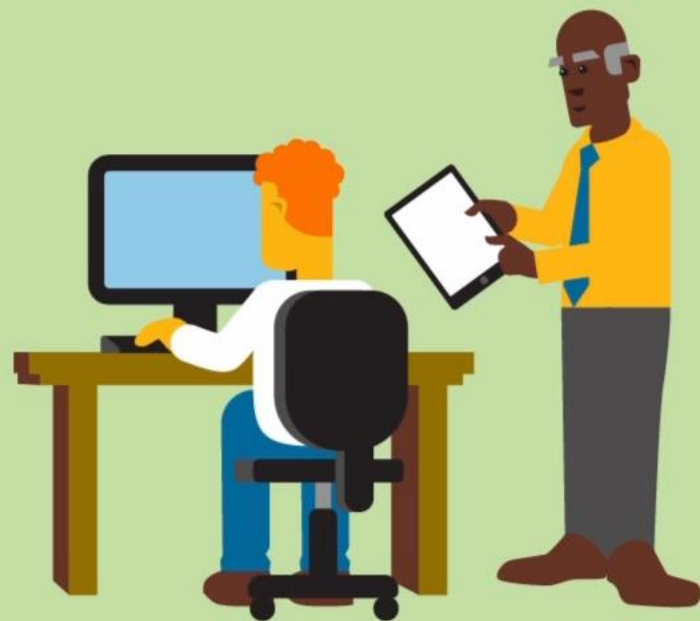
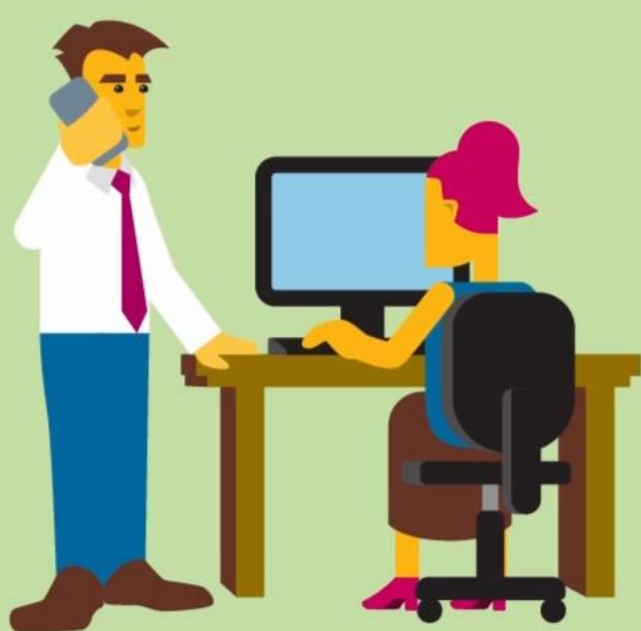

Is archivering van gegevens nodig?

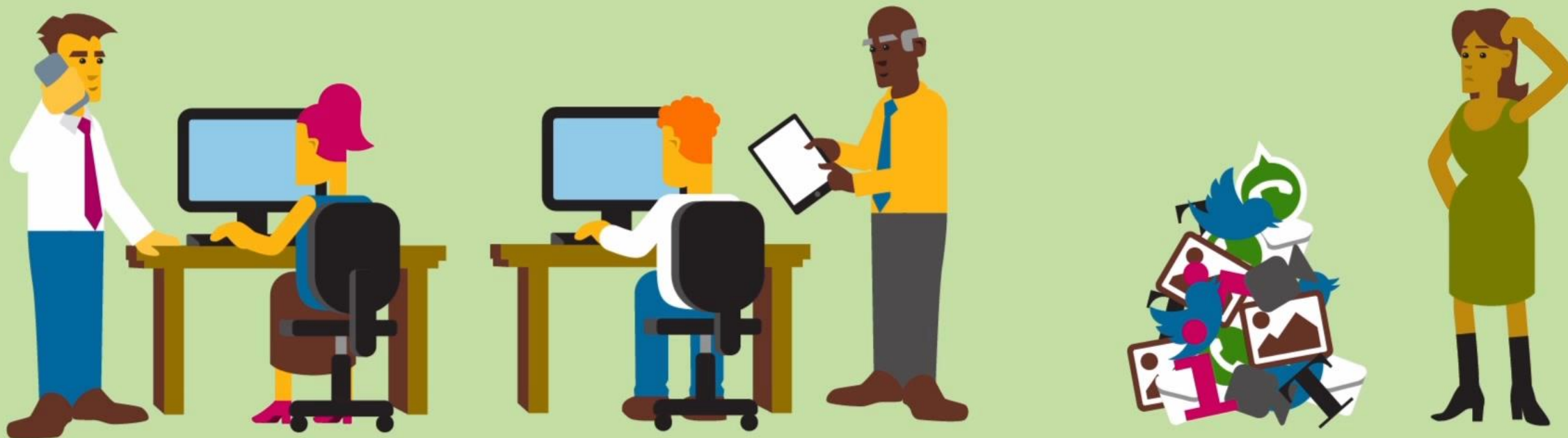
- Antwoord: ja, maar niet noodzakelijk als losstaande activiteit
- Gegevensmanagement *omvat* archivering van gegevens:
  - Gegevensmanagement is het integraal en beheerst verwerken van gegevens in een organisatie zowel op strategisch tactisch als operationeel niveau met als doel de gewenste kwaliteit en beschikbaarheid te realiseren.
  - NORA GM-AP7: We archiveren gegevens daar waar dat vereist is.
- Maar waarom dan, en wat betekent het?

Waarom archiveren?

Informatie is van waarde

Uitvoering taken

Informatie over veiligheid vloeren lastig te vinden

Er is geen wettelijke afspraak hoelang bouwtekeningen bewaard moeten blijven. [...] Een bouwtekening alleen is bovendien niet genoeg om de veiligheid van een parkeergarage vast te stellen.

Bron: nos.nl/artikel/2196138-informatie-over-veiligheid-betonnen-vloeren-lastig-te-vinden.html

Verantwoording

Nieuw bewijs 'Teevendeaal'

In het strafdossier over een
ontsnappingspoging van Cees H.
blijkt een afdruk te zitten van de
vroegere boekhouding van het
Openbaar Ministerie.

REKENINGAFSCHRIFT

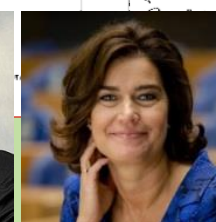
Coöperatieve Centrale Raiffeisen-Bovenschenkerbank B.A.
Postbus 17100, 3500 HG UTRECHT

Tel./fax : 030 2163372-3300
Fax : 030 2162219
Tele : 030 2162219
SWIFT : RABONL22

rekeningnummer : 8925.25.775
rekeninghouder : DE ST. ADRIANUSKERK AMSTERDAM
muntsoort : NLG NEDERLANDSE GULDEN

Utrecht, 31 AUG 2015

boekingsdatum	legitimatie	omschrijving	rekeningnummer	rekeninghouder	muntsoort
31 AUG 2015	F. VAN LAURENCE VAN LAURENCE (LUXEMBOURG) S.A.	DRAGER, ROBINJEAN, 1.295.872,42 KREFT, R. 1.295.872,42 GEMEENTELIJKE DIENSTEN AMSTERDAM 13.017273.43 REKENING: 8925.25.775	8925.25.775	DE ST. ADRIANUSKERK AMSTERDAM	NLG NEDERLANDSE GULDEN

Informatie voor burgers en bedrijven

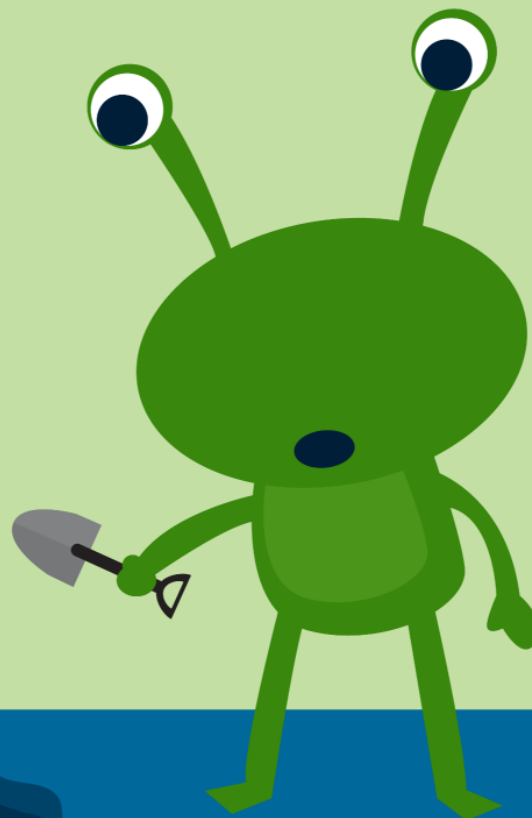
Voorlopig geen vergunningen voor rondvaartboten A'dam

Ook is reders gevraagd informatie toe te zenden via WeTransfer, [..]. Maar omdat WeTransfer de gegevens na een paar dagen verwijdt, kon de juistheid en volledigheid ervan niet meer worden vastgesteld.

Onderzoek

Amsterdam CS in oude glorie hersteld

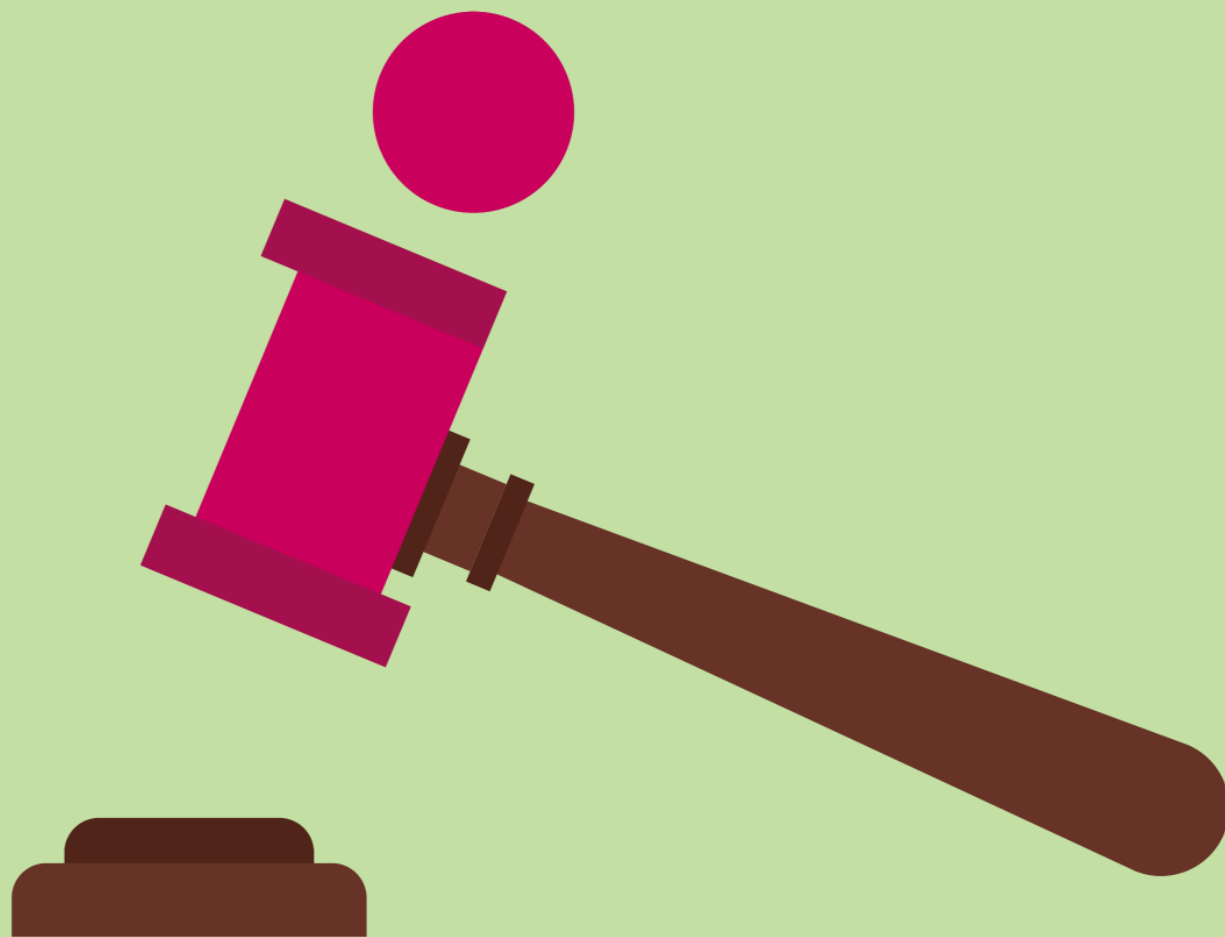
Dankzij het feit dat Cuypers heel veel
archiefmateriaal heeft achtergelaten

Bron: nos.nl/artikel/2172540-oude-wachtkamer-amsterdam-cs-open-alsof-er-nooit-iets-is-veranderd.html

Wettelijke grondslag

Informatie in alle vormen

Archiefbescheiden

- Alle informatie die een overheidsorganisatie ontvangt of maakt bij het uitvoeren van haar taken (procesgebonden informatie)
- Ongeacht vorm, apparaat, plaats, beheerder, etc.
- Verantwoordelijkheid voor archivering per organisatie:
  - Bestuurlijk: bestuurder(s) verantwoordelijk voor de taken
  - Uitvoerend: aan te wijzen door (of namens) de bestuurder
- Bij uitwisseling tussen overheidsorganisaties zijn beiden verantwoordelijk, elk vanuit eigen taken

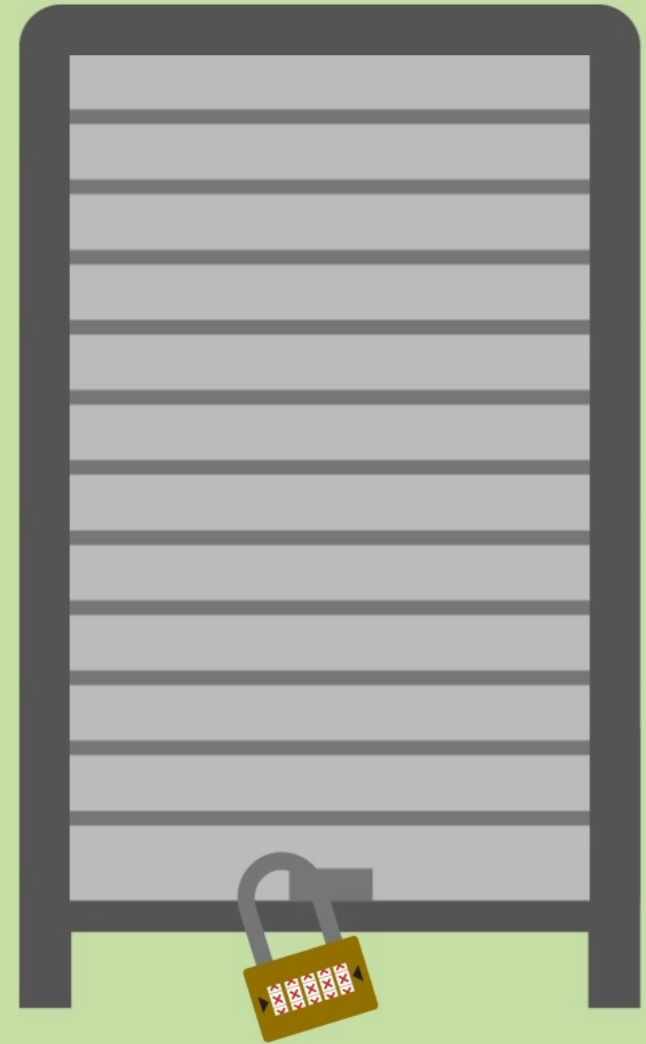
Keuzes maken

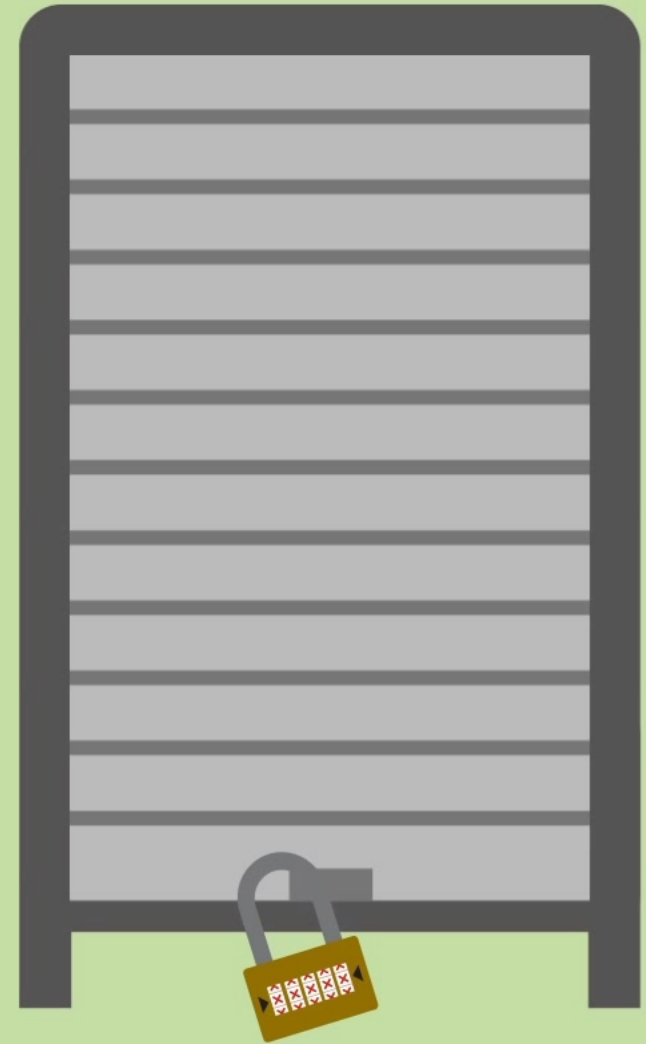
Wat is archiveren?

**Bewaren van
afgehandelde
informatie,
voor gebruik
later**

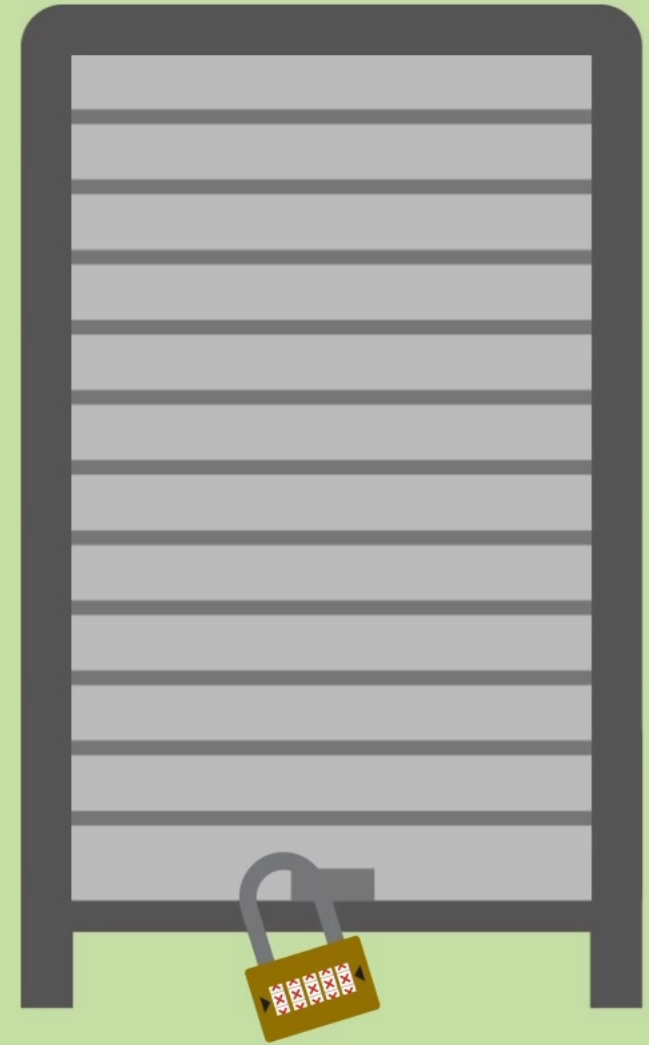

**Bewaren van
afgehandelde
informatie,
voor gebruik
later**

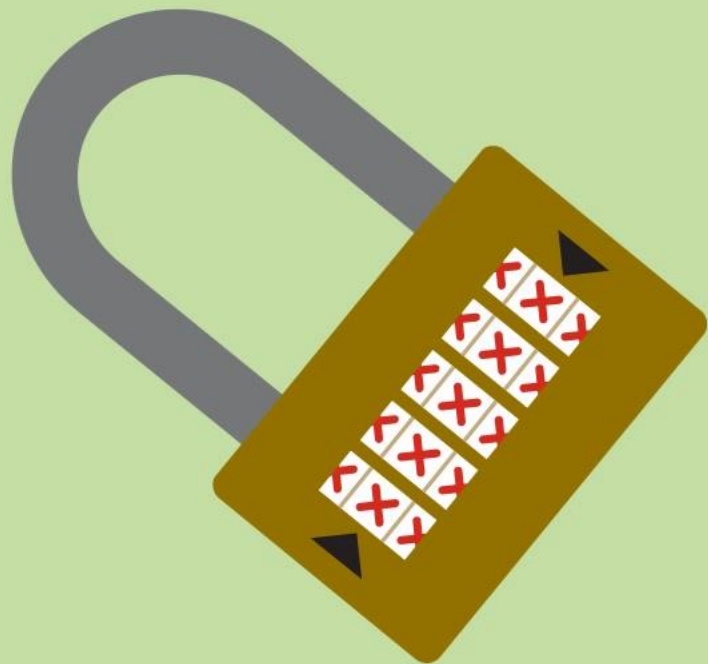

**Duurzaam
toegankelijk
bewaren van
alle informatie,
voor gebruik
nu en later**

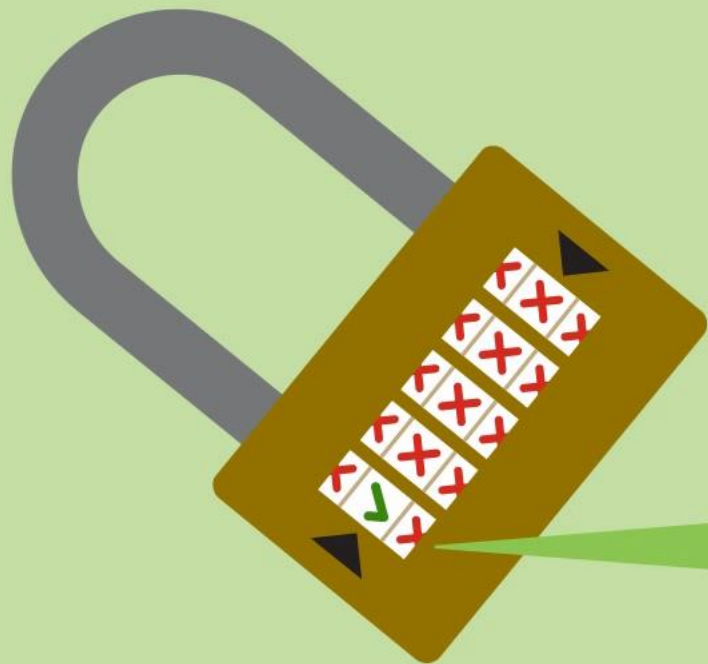

Vindbaar

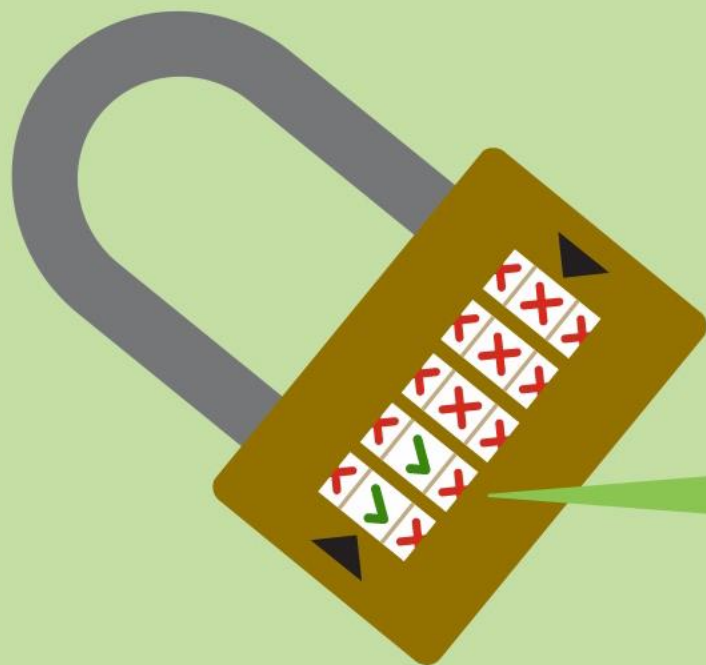

Beschikbaar

Leesbaar

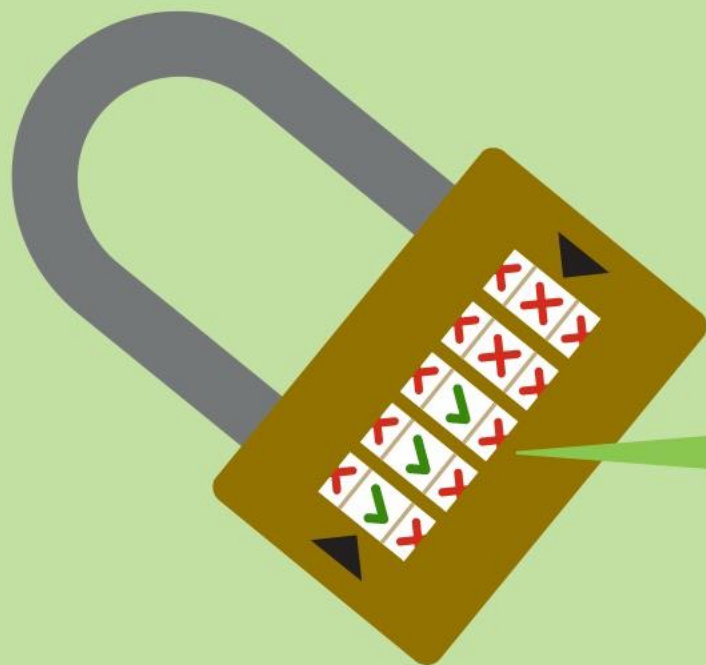

 File not supported

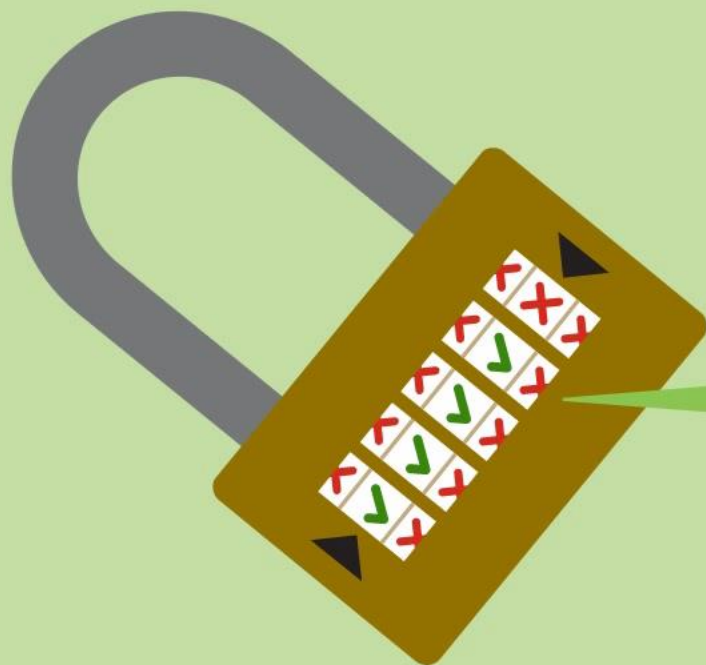

Interpreteerbaar

Betrouwbaar

Bestand tegen veranderingen

1979

1982

1997

2006

2013

2035

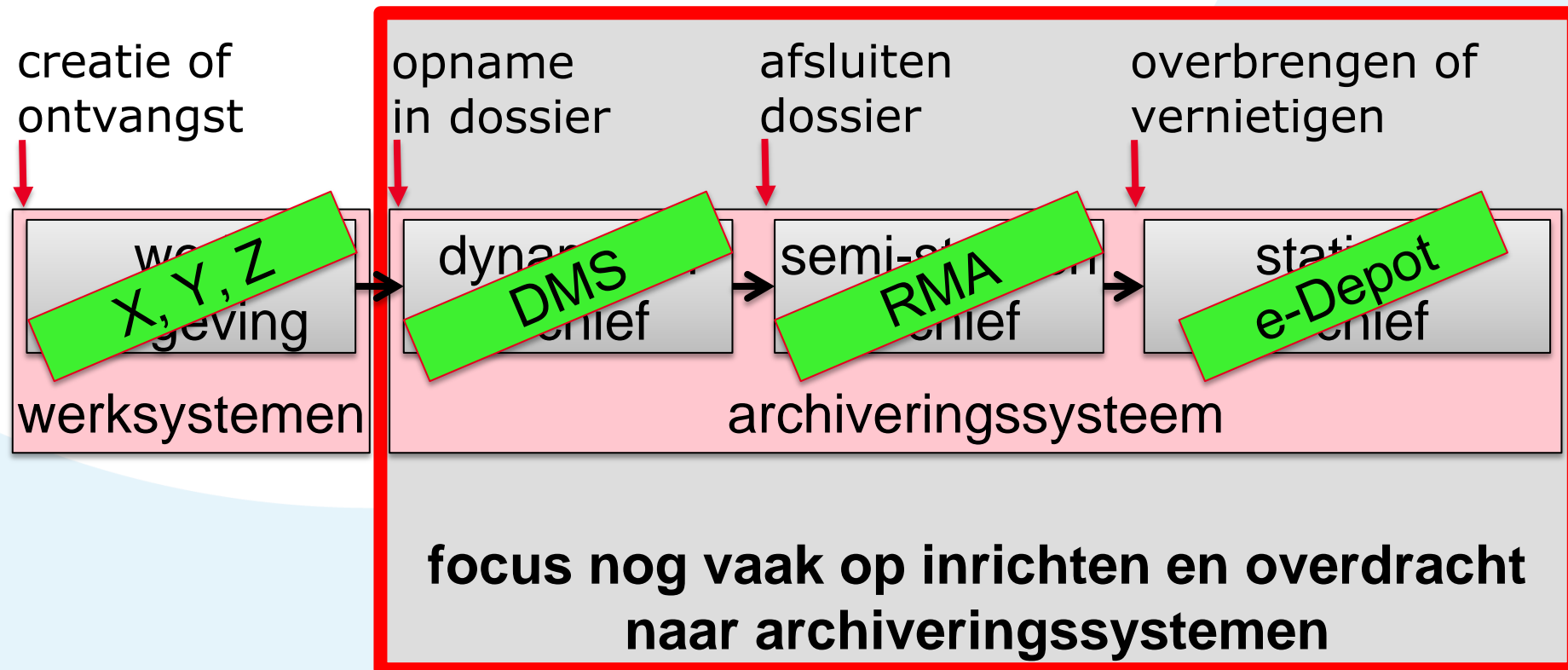

Hoe archiveren?

Uit de papieren tijd: life cycle model

Life cycle model

Oplossingen zoeken in de werksystemen

creatie of
ontvangst

opname
in de

werksystemen

langer bewaren

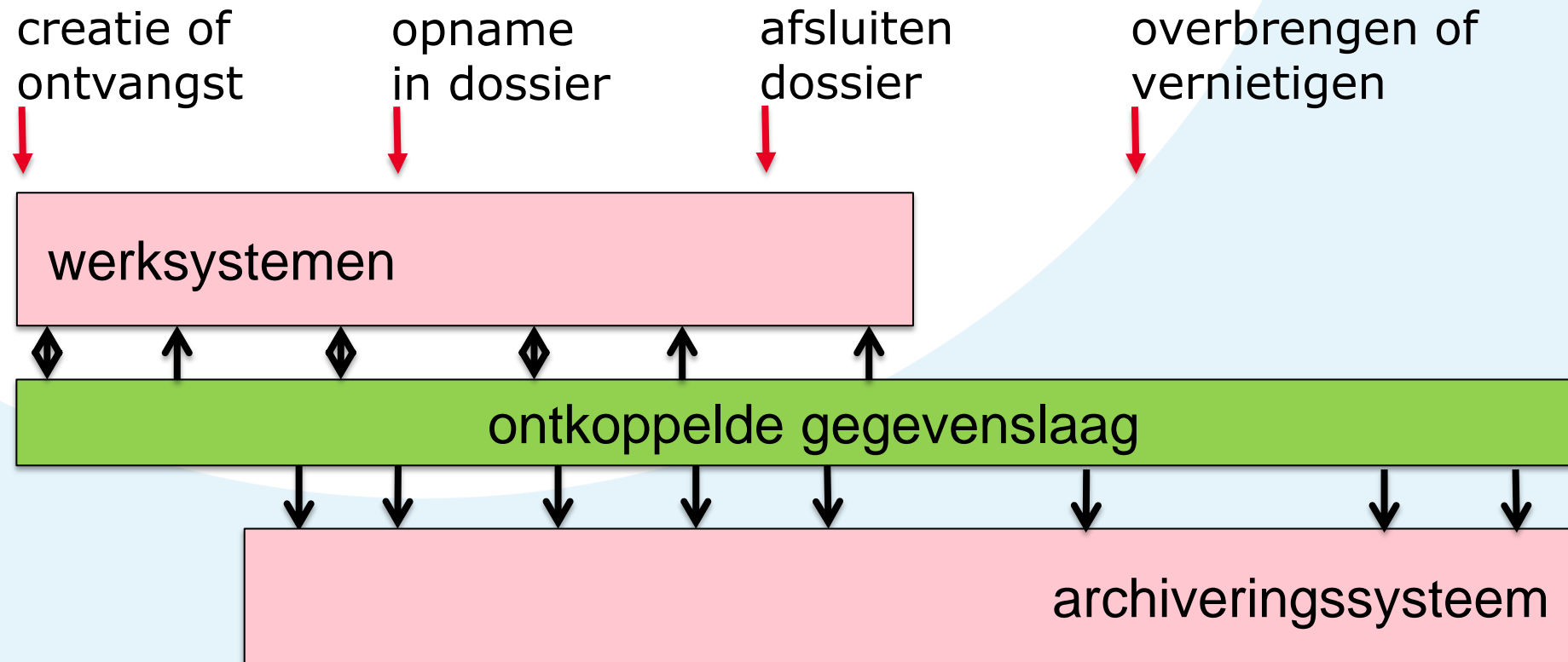
Verplaatsing: kwetsbaar, bewerkelijk, duur, ten koste
van kwaliteit en functionaliteit, vaak niet nodig

eerder opnemen

archiveringssysteem

Of ontkoppelde gegevenslaag

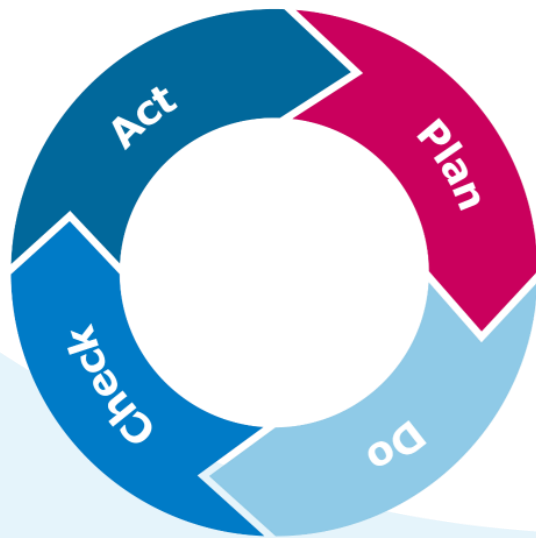

Archiveren kan overal, mits

- Vindbaar
- Beschikbaar
- Leesbaar
- Interpreteerbaar
- Betrouwbaar
- Bestand tegen veranderingen

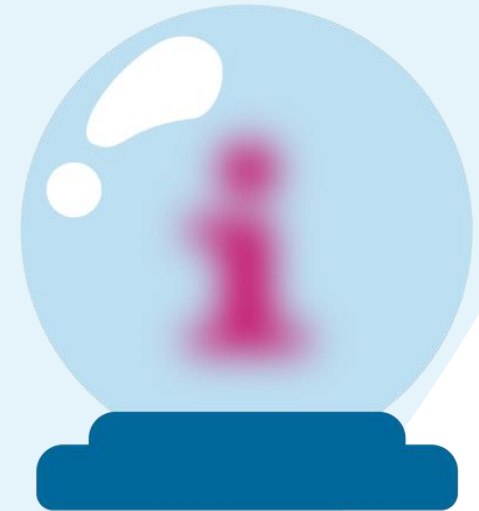
Archivering by design

Maak keuzes in
de ontwerpfase

Denk vanuit
de toekomstige
gebruikers

Kijk naar de
toekomst

Ontwerpkeuzes maken op het moment van

- Opstellen architectuur en standaarden
- Inkoop
- Nieuwbouw
- Aanpassingen
- Migratie en uitfaseren (!!!)

Gebruikers centraal

Voorbeelden

secundair gebruik

WOB-verzoek behandelen;
Kamervraag beantwoorden;
managementrapportage;
personeelsconflict;
accountantscontrole; inspectie;
parlementair onderzoek;
heropenen dossier; bezwaar en
beroep; onderhoud gebouwen
en systemen; persbericht
opstellen; historisch onderzoek

Voorbeelden archivering by design

- Renovatie tunnel Gemeente Amsterdam
- Digitaal Stelsel Omgevingswet
- Digitale rechtspraak
- Consulaire dienstverlening Buitenlandse zaken

Voorbeelden gebruikerswensen

- Zoeken, zoeken, zoeken!!!
- Specifieke metagegevens
- Overal, snel en voor alle betrokken beschikbaar
- Niet alleen documenten
- Leesbaarheid bijzondere formaten
- Informatie onweerlegbaar
- ...

Voorbeelden ontwerpkeuzes

- Duurzame formaten, zorg voor viewers
- Persistent identifiers
- Verwijzing naar gerelateerde entiteiten in metagegevens
- Overkoepelend informatiemodel
- Richt centrale toegang in
- Scheiding gegevenslaag van werk- en archiveringssystemen
- ...